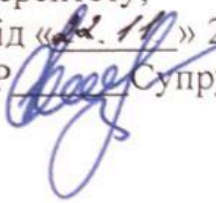

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра фіскального адміністрування

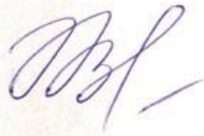
Затверджено
Науково-методичною
радою Університету,
протокол від «14» 2022 № 11
Голова НМР Супруненко С.А.

Робоча програма
навчальної дисципліни
«ОПОДАТКУВАННЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»
для підготовки здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
(денної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Податкове консультування»
Статус дисципліни: вибіркова

Ірпінь – 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Оподаткування природокористування» складена на основі освітньо-професійної програми «Податкове консультування» першого (бакалаврського) рівня, спеціальності 071 «Облік і оподаткування», затверджена Вченою радою 25.04.2019 (протокол № 4).

Укладач:

Ю.В. Панура, к.е.н., доцент

Рецензенти:

Я.О. Ізмайлов, професор, д.е.н.,
професор кафедри фіскального
адміністрування

А.М. Савченко доцент, к.е.н., доцент кафедри
аудиту, державного фінансового контролю та
аналізу

Гарант освітньо-
професійної програми

Ю.В. Панура, доцент, к.е.н.

Розглянуто та схвалено кафедрою фіскального адміністрування, протокол від «04»
08 2022 № 1.

В.о. завідувача кафедри

О.С. Іванишина, к.е.н., доцент

Розглянуто і схвалено Вченою радою факультету податкової справи, обліку та аудиту, «16»
08 2022 № 1.

Голова вченої ради
факультету податкової
справи, обліку та аудиту

В.М. Краєвський,
д.е.н., професор

Завідувач відділу планування,
організації та контролю
освітнього процесу

Л.В. Мілімко

Рецензія
на робочу програму навчальної дисципліни
«ОПОДАТКУВАННЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Податкове консультування»
Статус дисципліни: вибіркова

Практика більшості зарубіжних держав вказує на те, що раціональне використання природних ресурсів та податкове стимулювання цього процесу є важливим інфраструктурним елементом бізнесу, який вимагає вузької спеціалізації та високої професійної підготовки податкових консультантів та фінансистів. Важливе місце при вивченні дисципліни «Оподаткування природокористування» відведено темам, які розкривають існування інституту податкового планування у розвинених країнах із можливістю адаптації схем й особливостей його розвитку до вітчизняних умов.

Навчальною дисципліною «Оподаткування природокористування» передбачено проведення лекційних та семінарських занять, завдання для індивідуальної і самостійної роботи студента.

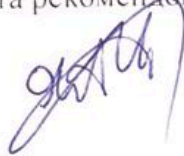
Крім того, в процесі вивчення дисципліни за даною програмою студент відпрацює навички стосовно оцінки діяльності функціонування інституту екологічного оподаткування у розрізі окремо взятих теоретичних та практичних підходів.

Впровадження програми дисципліни в освітній процес має на меті допомогти студентам та всім зацікавленим особам розібратися в теоретичних та прикладних аспектах функціонування екологічного оподаткування та сприятиме комплексній інтеграції знань студентів і дасть змогу майбутнім спеціалістам опанувати теоретико-методологічний інструментарій вирішення фінансово-економічних проблем в сфері оподаткування.

При написанні робочої програми навчальної дисципліни враховано рекомендації положень Болонської декларації щодо кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Робоча програма навчальної дисципліни «Оподаткування природокористування» виконана на належному методичному рівні та рекомендована до використання в навчальному процесі.

Рецензент

Я.О. Ізмайлов, д.е.н., професор
кафедри податкової політики

Рецензія
на робочу програму навчальної дисципліни
«ОПОДАТКУВАННЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Податкове консультування»
Статус дисципліни: вибіркова

Вивчення дисципліни «Оподаткування природокористування» є актуальним в сучасних умовах розвитку економіки, зважаючи на те, що інститут податкового консультування України знаходиться на етапі зародження. Саме тому вивчення міжнародного досвіду регулювання діяльності податкового консалтингу є надзвичайно важливим.

У робочій програмі навчальної дисципліни «Оподаткування природокористування» розкрито теоретичні, нормативно-правові та прикладні засади функціонування екологічного оподаткування як інструменту фіскального стимулювання раціонального природокористування. Розглянуто та охарактеризовано особливості становлення та розвитку екологічного оподаткування як інструменту фіскального стимулювання раціонального природокористування закордонно.

Логічне викладення матеріалу навчальної дисципліни сприяє досягненню навчальної мети дисципліни – формування у майбутніх фахівців спеціальних теоретичних знань та практичних навичок щодо механізму екологічного оподаткування як інструменту фіскального стимулювання раціонального природокористування.

Структура навчальної дисципліни логічно структурована, містить як лекційний матеріал, так і матеріал для проведення семінарських, самостійних та індивідуальних завдань.

На підставі вищезазначеного вважаю, що робочу програму навчальної дисципліни «Оподаткування природокористування» доцільно рекомендувати для подальшого впровадження в навчальний процес Університету.

Рецензент

А.М. Савченко доцент, к.е.н., доцент кафедри аудиту,
державного фінансового контролю та аналізу

ЗМІСТ

	Стор.
1. Передмова	4
2. Опис навчальної дисципліни	5
3. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями	9
4. Критерії оцінювання	16
5. Засоби оцінювання	20
6. Форми та перелік питань до поточного та підсумкового контролю	20
7. Рекомендована література	26

1. ПЕРЕДМОВА

Метою викладання навчальної дисципліни «Оподаткування природокористування» є формування у студентів необхідних практичних навичок з оподаткування а адміністрування платежів за використання природних ресурсів.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Оподаткування природокористування» є:

- набуття студентами знань про практичні аспекти оподаткування природокористування та застосування цих знань при виконанні практичних завдань;
- засвоєння норм податкового законодавства з питань оподаткування природокористування;
- визначення ролі та функцій підрозділів контролюючих органів, які уповноважені здійснювати оподаткування природокористування;
- оволодіння процесом адміністрування рентних, ресурсних та інших платежів і зборів;
- розгляд основних напрямів та форм масово-роз'яснювальної роботи та консультаційної роботи органів державної податкової служби як методу попереднього податкового контролю, спрямованого на формування високої податкової культури населення та утвердження в суспільстві ідеології добровільної сплати податків.

Методи навчання:

Під час викладання навчальної дисципліни «Оподаткування природокористування» використовуються наступні *методи навчання*:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні, наочні, практичні методи; індуктивний та дедуктивний методи; творчі, проблемно-пошукові методи; індивідуально-консультаційна робота під керівництвом викладача, самостійна робота;
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи стимулювання інтересу до навчання; методи стимулювання обов'язку та відповідальності.
3. Методи контролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: метод усного контролю; письмовий контроль; тестові методи; контрольна перевірка; диференційований залік.

Форма навчання: денна

Формами організації занять є практичні заняття, самостійна та індивідуально-консультаційна робота студентів під керівництвом викладача.

Організація поточного та підсумкового контролю знань:

Контрольні заходи з даної дисципліни включають в себе:

- *поточний контроль* знань, що здійснюється протягом семестру під час проведення практичних занять, а також самостійної роботи студента та є засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) студентами навчального матеріалу. Проводиться у формі усного опитування, письмових тестів, вирішення практичних завдань, захисту індивідуальної роботи, експрес-опитування;
- *модульний контроль* знань, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Проводиться у формі колоквиуму – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах;
- *підсумковий контроль* знань – по закінченню вивчення даної дисципліни студенти складають екзамен / диференційований залік.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ЄКТС – 4/3	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Вибіркова
	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	
Модулів - 2	Спеціальність 071 «Облік і оподаткування» Освітньо-професійна програма «Податкове консультування»	Рік підготовки:
Змістовних модулів – 2		4-й, 2-й
Загальна кількість годин – 120/90		Семестр
		8-й, 3-й
		Лекції
		22 год./16 год.
		Лабораторні роботи
		18 год./14 год.
		Самостійна робота
		78 год./58 год.
		Індивідуальна робота
		2
		Форма семестрового контролю: екзамен / диференційований залік

2.1. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯХ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність працювати в команді.

Здатність працювати автономно.

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Здатність бути критичним та самокритичним.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

Спеціальні компетентності (СК):

Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальненню у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.

Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.

Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Фахові компетентності(ФК):

Здатність забезпечувати виконання підприємствами та організаціями податкових зобов'язань щодо правильності розрахунків повноти та своєчасності сплати податків і платежів;

Здатність робити глибокий всебічний комплексний аналіз фінансово-господарської діяльності платників податків,

Здатність передбачати перспективи розвитку галузей національної економіки, окремих підприємств в умовах ринкових відносин;

Здатність розв'язувати економічні задачі на різних рівнях управління товарним обігом продукції виробничо-технічного призначення;

Здатність застосовувати методики економічного і фінансового аналізу в практичній роботі;

Здатність формувати та перевіряти грошові і товарні потоки суб'єктів господарювання, а також фондів накопичення та споживання;

Здатність розглядати скарги підприємств, організацій, з питань податкової справи та дій службових осіб;

Здатність надавати консультації щодо застосування законодавчих і нормативно-правових документів з питань податкового контролю та аудиту;

Здатність збирати, аналізувати та систематизувати інформацію для підготовки аналітичних звітів, інформаційних оглядів;

Здатність досліджувати статистичні дані економічного змісту засобами Excel, Access, VBA та засобами хмарних технологій;

2.2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни «Оподаткування природокористування» передбачає підготовку фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та прикладні проблеми у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування. Вивчення навчальної дисципліни «Оподаткування природокористування» використовується для формування програмних результатів навчання, визначених ОПП «Податкове консультування»:

Знання та розуміння:

Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

Застосування знань та розумінь:

Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування.

Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності.

Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

Формування суджень:

Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом.

Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

2.3. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Оподаткування природокористування» є оволодіння такими дисциплінами: «Політологія», «Політекономія», «Основи оподаткування», «Податкова система», «Податкова політика суб'єктів господарювання», «Податкове право», «Адміністративно-правовий режим погашення податкового боргу», «Адміністрування податків і платежів» та ін.

2.4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Податкове консультування»
(денна форма навчання)

Назви змістовних модулів і тем	кількість годин				
	Всього		Лабораторні заняття	Інд-конс. робота (год)	Самостійна робота (год)
МОДУЛЬ I = 1,5 залікових кредита (45 год.)					
Змістовий модуль 1. Загальні засади оподаткування природокористування					
Тема 1. Основні засади оподаткування природокористування	10	2	2	-	6
Тема 2. Особливості екологічного оподаткування	10	2	2	-	6
Тема 3. Оцінка ефективності функціонування енергетичних податків	10	2	2	-	6
Тема 4. Особливості податків на забруднення навколишнього природного середовища	15	2	2	-	11
Разом за змістовним модулем 1:	45	8	8	-	29
<i>Форма контролю: модульна контрольна робота №1 (за рахунок практичного заняття – 40 хв.)</i>					
МОДУЛЬ II = 1,5 залікових кредита (45 год.)					
Змістовий модуль 2. Сучасна практика оподаткування природокористування					
Тема 5. Податковий контроль в системі оподаткування природокористування	10	2	2	-	6
Тема 6. Напрями реалізації потенціалу енергетичних податків	10	2	2	-	6
Тема 7. Закордонний досвід екологічного оподаткування	10	2	2	-	6
Тема 8. Підвищення ефективності оподаткування природокористування	15	2	-	2	11
Разом за змістовним модулем 2:	45	8	6	2	29
<i>Форма контролю: модульна контрольна робота №2 (за рахунок практичного заняття – 40 хв.)</i>					
Разом годин з курсу:	90	16	14	2	58
<i>Форма підсумкового контролю – диференційований залік</i>					
Разом годин з курсу:	120	22	18	2	78
<i>Форма підсумкового контролю – екзамен</i>					

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ

Змістовий модуль 1. Загальні засади оподаткування природокористування

Тема 1. Основні засади оподаткування природокористування

План лекційного заняття

1. Напрямки податкового регулювання в сфері природокористування.
2. Види екологічних податків.
3. Переваги та недоліки оподаткування природокористування.

План лабораторного заняття

1. Обговорення основних положень теми і проблемних питань;
2. Виконання лабораторних завдань та їх обговорення:
- дослідження переваг та недоліків оподаткування природокористування;
3. Захист практичної роботи, тестування;
4. Перевірка та обговорення самостійної роботи студентів.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Структура податкових надходжень до Зведеного бюджету України за останні два роки. Знайти питому вагу окремих податків, зборів (обов'язкових платежів) у загальній сумі податкових надходжень та питому вагу податкових надходжень у доходах Зведеного бюджету України. Зробити висновки.

Перелік питань для самоконтролю

1. Екологічне оподаткування почало поширюватись близько 50 років тому і сьогодні застосовується практично у всіх розвинутих країнах світу. Чим пояснюється необхідність його застосування?
2. Чи не краще замість сукупності екологічних податків збільшити ставку податку на прибуток (доходи) чи податку на додану вартість?
3. Як, на вашу думку, екологічне оподаткування повинно бути зосереджено в одному спеціалізованому податку, або необхідний ряд податків, які здійснюють екологічну функцію в різних секторах господарської діяльності?

Рекомендована література

Основна: [1-8]

Допоміжна: [9-13]

Інформаційні ресурси Інтернет: [14-21]

Міжнародні видання: [22-29]

Тема 2. Особливості екологічного оподаткування

План лекційного заняття

1. Роль держави в оподаткування природокористування.
2. Ефективний рівень виробництва та забруднення навколишнього природного середовища.
3. Функції екологічних податків.

План лабораторного заняття

1. Обговорення основних положень теми і проблемних питань;
2. Виконання практичних завдань та їх обговорення:
 - ознайомлення з практичними ситуаціями, які стосуються розрахунку рівнів виробництва та забруднення навколишнього природного середовища;
3. Захист практичної роботи, тестування;
4. Перевірка та обговорення самостійної роботи студентів.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Провести класифікацію функцій екологічних податків з врахуванням досвіду розвинених країн.

Перелік питань для самоконтролю

1. Яке місце займають екологічні податки в податковій системі країни?
2. Яка мета введення екологічних податків та які функції повинен виконувати такий вид оподаткування?

Рекомендована література

Основна: [1-8]

Допоміжна: [9-13]

Інформаційні ресурси Інтернет: [14-21]

Міжнародні видання: [22-29]

Тема 3. Оцінка ефективності функціонування енергетичних податків

План лекційного заняття

1. Сутність та склад енергетичних податків.
2. Оподаткування електроенергії, нафтопродуктів та скрапленого газу.
3. Специфіка акцизного оподаткування електроенергії.

План лабораторного заняття

1. Обговорення основних положень теми і проблемних питань;
2. Виконання практичних завдань та їх обговорення:
 - особливості розрахунків ефективних ставок оподаткування електроенергії в Україні та країнах ЄС;
3. Захист практичної роботи, тестування;
4. Перевірка та обговорення самостійної роботи студентів.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Чи є екологічний податок на споживання певних продуктів альтернативою платежам за забруднення навколишнього природного середовища?

Перелік питань для самоконтролю

1. Сутність оперативного обліку енергетичних податків.
2. Загальний порядок розрахунку енергетичних податків.
3. Здійснення контролю щодо повноти та своєчасності енергетичного оподаткування.

Рекомендована література

Основна: [1-8]

Допоміжна: [9-13]

Інформаційні ресурси Інтернет: [14-21]

Міжнародні видання: [22-29]

Тема 4. Особливості податків на забруднення навколишнього природного середовища

План лекційного заняття

1. Сутність та зміст податків на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти та розміщення відходів і непрямого податку на утворення радіоактивних відходів.
2. Особливості справляння екологічного податку в Україні.
3. Ефективність функціонування інституту податкового агента для екологічного податку.

План лабораторного заняття

1. Обговорення основних положень теми і проблемних питань;
2. Виконання практичних завдань та їх обговорення:
 - вплив екологічного оподаткування на природоохоронну діяльність;
3. Захист практичної роботи, тестування;
4. Перевірка та обговорення самостійної роботи студентів.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Джерела сплати екологічного податку в частині викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, скидів забруднюючих речовин у водні об'єкти та розміщення відходів.

Перелік питань для самоконтролю

1. Сутність податків на викиди забруднюючих речовин.
2. Організація процесу екологічного оподаткування.
3. Автоматизація процесів забезпечення надання інформації про забруднюючі об'єкти.

Рекомендована література:

Основна: [1-8]

Допоміжна: [9-13]

Інформаційні ресурси Інтернет: [14-21]

Міжнародні видання: [22-29]

Змістовий модуль 2. Сучасна практика оподаткування природокористування

Тема 5. Податковий контроль в системі оподаткування природокористування

План лекційного заняття

1. Сутність та зміст податкового контролю в системі оподаткування природокористування.
2. Особливості податкового контролю рентної плати.
3. Практика податкового контролю екологічних податків.
4. Досвід зарубіжних країн щодо податкового контролю енергетичних податків.

План лабораторного заняття

1. Обговорення основних положень теми і проблемних питань;
2. Виконання практичних завдань та їх обговорення:
 - проведення камеральної перевірки звітності з рентної плати;
 - робота з Реєстром індивідуальних податкових консультацій щодо практики податкового контролю екологічного податку;
3. Захист лабораторної роботи, тестування;
4. Перевірка та обговорення самостійної роботи студентів.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Заповнення податкової декларації з рентної плати та розрахунків згідно Наказу Мінфіну від 17.08.2015 № 719 «Про затвердження форми Податкової декларації з рентної плати», виявлення та опис ризиків порушення вимог законодавства щодо заповнення звітності.

Перелік питань для самоконтролю

1. Сутність та зміст податкового контролю в системі оподаткування природокористування.
2. Особливості податкового контролю видобувачів корисних копалин.
3. Контроль ліцензування діяльності видобувачів корисних копалин.
4. Особливості податкового контролю рентної плати.
5. Практика податкового контролю екологічних податків.
6. Досвід зарубіжних країн щодо податкового контролю енергетичних податків.
7. Наслідки застосування податкових консультацій при реалізації матеріалів перевірок.

Рекомендована література

Основна: [1-8]

Допоміжна: [9-13]

Інформаційні ресурси Інтернет: [14-21]

Міжнародні видання: [22-29]

Тема 6. Напрями реалізації потенціалу енергетичних податків

План лекційного заняття

1. Фіскальні та регулюючі ефекти від збільшення податку за викиди двоокису вуглецю.
2. Перспективи запровадження акцизного податку для ВДЕ.
3. Наслідки встановлення обмеження для великих платників податків (ТЕС та ТЕЦ. Всі ТЕС та ТЕЦ в Україні) на перенесення від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих звітних років.
4. Вплив податкових змін та price-car на енергетичний сектор: варіанти подальшого розвитку.

План лабораторного заняття

1. Обговорення основних положень теми і проблемних питань;
2. Виконання практичних завдань та їх обговорення:
 - наслідки встановлення обмеження для великих платників податків (ТЕС та ТЕЦ. Всі ТЕС та ТЕЦ в Україні) на перенесення від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих звітних років.
 - вплив податкових змін та price-car на енергетичний сектор: варіанти подальшого розвитку.

3. захист лабораторної роботи, тестування;

4. Перевірка та обговорення самостійної роботи студентів.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Структура ринку електричної енергії та основні учасники ринку-платники податків.

Перелік питань для самоконтролю

1. Додаткові податкові надходження: аналіз та моделювання сценаріїв розподілу від підвищення ставки податку на викиди CO₂ та запровадження акцизу на електричну енергію для ВДЕ.
2. Екомодернізація енергетичного сектору та балансування між оподаткуванням та наданням державної допомоги.
3. Оподаткування природокористування як стимулятор декарбонізації та переходу до чистих технологій.

Рекомендована література

Основна: [1-8]

Допоміжна: [9-13]

Інформаційні ресурси Інтернет: [14-21]

Міжнародні видання: [22-29]

Тема 7. Закордонний досвід екологічного оподаткування

План лекційного заняття

1. Rocket science і жовті жилети як європейські податкові тренди.
2. Практика компенсацій податкових витрат компаніям-учасником договорів про впровадження новітніх технологій енергозбереження (відповідно до стандарту ISO 50 001).
3. Особливості податку на вирішення глобальних, національних чи регіональних екологічних проблем.

План лабораторного заняття

1. Обговорення основних положень теми і проблемних питань;
2. Виконання лабораторних завдань та їх обговорення:
- дослідження фіскальної ефективності екологічного податку країн Європейського Союзу;
3. Захист лабораторної роботи, тестування;
4. Перевірка та обговорення самостійної роботи студентів.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Досвід екологічного оподаткування у Бельгії та Франції.

Перелік питань для самоконтролю

1. Досвід розвинених країн Європи у сфері екологічного оподаткування.
2. Практика справляння екологічних податків у країнах ЄС.
3. Перспективи запровадження податкових правил ЄС щодо оподаткування природокористування у податкову систему України.

Рекомендована література

Основна: [1-8]

Допоміжна: [9-13]

Інформаційні ресурси Інтернет: [14-21]

Міжнародні видання: [22-29]

Тема 8. Підвищення ефективності оподаткування природокористування

План лекційного заняття

1. Шляхи вдосконалення рентної плати.
2. Перспективи розвитку екологічного оподаткування.
3. Фіскальні та соціальні ефекти від використання енергетичних податків.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Шляхи оптимізації податкових ставок рентної плати.

Перелік питань для самоконтролю

1. Шляхи оптимізації податкових ставок рентної плати.

2. Особливості обліку різних категорій платників екологічного податку.
3. Акцизне оподаткування в системі оподаткування природокористування та забруднення навколишнього природного середовища.

Рекомендована література

Основна: [1-8]

Допоміжна: [9-13]

Інформаційні ресурси Інтернет: [14-21]

Міжнародні видання: [22-29]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100- бальної системи оцінювання, представлено в табл. 4.1. Максимальна кількість балів, отримана здобувачем вищої освіти на практичному занятті становить 1,5 бали. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення практичного заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Таблиця 4.1

Розподіл балів з навчальної дисципліни (денна форма)

Модулі	Модуль 1 - (22 балів)				Контрольний захід №1- 5 балів	Екзамен або диференційований залік - 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50 балів + 50 балів (диференційований залік)
Загальна кількість балів за модулем №1							
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4			
Відповідь на семінарському занятті	1,5	1,5	3	3			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Індивідуальна робота	-	-	-	8			
Загальна кількість балів за модулем №2	Модуль 2 - (28 балів)				Контрольний захід №2 – 5 балів		
Теми	T.5	T.6	T.7	T.8			
Відповідь на семінарських заняттях	6	6	3	3			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE	5						

Таблиця 4.2

Шкала оцінювання роботи здобувачів на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішує тестові завдання.
1	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішує меншу частину тестових завдань.

0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.
---	--

Критерії оцінювання контрольних робіт

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 5 балів.

Таблиця 4.3

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Тестовий блок	2
Практичне завдання	3
Всього	5

Таблиця 4.4

Критерії оцінювання тестового блоку(10 тестів -10*0,2 б)

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який правильно відповів на питання.	0,2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який неправильно відповів на питання.	0

Таблиця 4.5

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на практичних заняттях для денної форми навчання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який надав повністю правильне рішення практичного завдання.	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не повністю правильно представив рішення практичного завдання.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який неправильно представив рішення практичного завдання.	0

Таблиця 4.6

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти при виконанні самостійної роботи для денної форми навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
0,5	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово(без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Таблиця 4.8

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти денної форми навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Виконання індивідуальної роботи з послідовним та логічним виконанням та захистом, який є самостійним дослідженням здобувача вищої освіти.
3	Підготовка індивідуальної роботи з послідовним та логічним виконанням та запозиченням посилань на різних авторів.
1	Підготовка індивідуальної роботи з послідовним та логічним виконанням, без захисту.
0	Не виконано індивідуальне завдання.

Таблиця 4.9

Критерії оцінювання комп'ютерного тестування на платформі MOODLE

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який правильно відповів на всі тестові питання.	5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який правильно відповів на 75% тестових питань.	4
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який правильно відповів на 50% тестових питань.	3
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який неправильно відповів на питання.	0

Підсумкове оцінювання знань здобувачів здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 100 балів)). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль. Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE (максимально до 5 балів).

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу засистемою ЄКТС здійснюється в такому порядку (табл.4.10):

Таблиця 4.10

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	високий (творчий)	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	достатній (конструктив но-варіативний)	Добре	
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.			
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	середній (репродуктивний)	задовільно	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.			
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.			

Результати складання диференційованого заліку оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), а заліків – за двобальною шкалою («зараховано», «не зараховано») і вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

В межах вивчення дисципліни передбачено використання наступних засобів оцінювання та методів демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE;
- ситуаційні вправи;
- практичні завдання;
- реферати;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних завдань;
- письмові контрольні роботи;
- диференційований залік.

6. ФОРМИ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ № 1

1. Економічна оцінка об'єктів оподаткування - природних ресурсів
2. Виникнення ренти.
3. Оцінка прибутків користувача природних ресурсів.
4. Підходи до виміру диференціальної ренти.
5. Монопольна рента.
6. Оцінка природних ресурсів.
7. Врахування часу і ціни природних ресурсів.
8. Сутність та виникнення ренти.
9. Форми виникнення ренти (диференціальна рента і та диференціальна рента ii).
10. Ринкові методи оцінки природних ресурсів.
11. Сутність ренти.
12. Форма виникнення ренти.
13. Монопольна рента: сутність, економічний зміст та порядок справляння.
14. Теорія виснаження природних ресурсів.
15. Відновлювані та не відновлювані ресурси як об'єкти оподаткування
16. Загальні положення економіки природних ресурсів.
17. Фактори, що впливають на процеси виснаження сировинної бази, формування стратегії використання не відновлюваних ресурсів в умовах невизначеності співвідношення переробної і видобувної промисловості з точки зору можливостей оподаткування.
18. Проблеми економіки не відновлюваних (мінерально-сировинних) ресурсів України.
19. Загальні положення економіки природних ресурсів.
20. Питання власності на природні ресурси – об'єкти оподаткування при визначенні платника екологічних податків
21. Питання власності на природні ресурси.
22. Права власності на надра.

23. Проблема власності на природні ресурси на поверхні землі і власності на надра.
24. Особливості акумуляції прибутків при експлуатації природних ресурсів.
25. Система оподаткування в мінерально-сировинному секторі.
26. Угоди про розподіл продукції.
27. Еколого-економічні проблеми реабілітації територій інтенсивного використання надр.
28. Проблеми державного управління використання природних ресурсів і охорони довкілля
29. Юридичні гарантії права природокористування.
30. Загальна характеристика підстав виникнення, зміни та припинення права природокористування.
31. Специфіка правового регулювання використання природних ресурсів на праві власності та на праві користування.
32. Особливості дозвільної системи регулювання природокористування.
33. Правове регулювання виникнення права природокористування на підставі договорів.
34. Специфіка правового регулювання використання природних ресурсів на умовах оренди.
35. Права та обов'язки власників і користувачів природних об'єктів та їх ресурсів – платників податків.
36. Особливості зміни та припинення права природокористування.
37. Система оподаткування в мінерально-сировинному секторі.
38. Угоди про розподіл продукції.
39. Еколого-економічні проблеми реабілітації територій інтенсивного використання надр.
40. Проблеми державного управління використання природних ресурсів і охорони довкілля
41. Оцінка ефективності використання природних ресурсів суб'єктами оподаткування
42. Загальні засади визначення соціально-економічної ефективності природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів.
43. Види екологічної оцінки господарських та інших управлінських рішень у сфері використання природних ресурсів.
44. Екологічний аудит: поняття, об'єкти, суб'єкти.
45. Правові та організаційні особливості проведення екологічного аудиту. Правові основи екологічного страхування: поняття, види, особливості проведення
46. Принципи визначення соціально-економічної ефективності природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів.
47. Види екологічної оцінки господарських та інших управлінських рішень у сфері природокористування.
48. Сутність та порядок здійснення екологічного аудиту.
49. Екологічне страхування як спосіб зниження податкових витрат: поняття, види, особливості проведення
50. Фіскальні аспекти використання природних ресурсів суб'єктами оподаткування
51. Соціально-економічна ефективність природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів.
52. Екологічна оцінка господарських та інших управлінських рішень у сфері використання природних ресурсів.
53. Екологічний аудит: поняття, об'єкти, суб'єкти.
54. Правові та організаційні особливості проведення екологічного аудиту. Правові основи екологічного страхування: поняття, види, особливості проведення

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ № 2

1. Специфіка екологічного оподаткування суб'єктів господарювання
2. Податкові засади платності природокористування
3. Види плати за спеціальне природокористування та порядок її справляння.
4. Особливості рентної плати за спеціальне використання природних ресурсів.

5. Специфіка зборів у сфері використання окремих природних ресурсів.
6. Платежі у сфері охорони довкілля.
7. Правове регулювання сплати екологічного податку.
8. Суб'єкти та об'єкти оподаткування.
9. Порядок справляння плати за спеціальне природокористування.
10. Особливості рентної плати за спеціальне використання природних ресурсів.
11. Специфіка зборів у сфері використання окремих природних ресурсів.
12. Платежі у сфері охорони довкілля.
13. Розподіл коштів, що надходять з природоресурсних платежів та екологічного податку
14. Специфіка зборів у сфері використання окремих природних ресурсів.
15. Платежі у сфері охорони довкілля.
16. Правове регулювання сплати екологічного податку.
17. Суб'єкти та об'єкти оподаткування.
18. Ліміти використання природних ресурсів та скидів забруднюючих речовин як складові податкового регулювання
19. Поняття лімітів у сфері природокористування та охорони довкілля.
20. Види лімітів використання природних ресурсів.
21. Порядок встановлення лімітів на використання окремих природних ресурсів та скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище.
22. Особливості встановлення лімітів у сфері природокористування.
23. Види лімітів та особливості їх визначення.
24. Сутність та значення процесу лімітування використання природних ресурсів.
25. Проблема вичерпності природних ресурсів та лімітування.
26. Державна політика у сфері встановлення лімітів використання природних ресурсів
27. Податкові інструменти екологічного оподаткування
28. Економічні нормативи при забрудненні навколишнього середовища.
29. Плата за забруднення.
30. Платежі і податки за забруднення.
31. Фінансові норми, нормативи під час використання природних ресурсів.
32. Фінансові санкції і штрафи за екологічні порушення.
33. Нормативні і питомі викиди.
34. Субсидії. Система обов'язкової відповідальності.
35. Податкові пільги. Система ліцензій, купівля-продаж прав на забруднення.
36. Створення системи пільг, спрямованих на розвиток еколого- безпечних виробництв.
37. Гнучкі екологічні податки на продукт
38. Основне призначення платежів.
39. Джерела платежів.
40. Економічний зміст базової ставки.
41. Розрахунок збору за викиди стаціонарними та пересувними джерелами забруднення атмосферного повітря.
42. Розрахунок збору за забруднення поверхневих водойм та розміщення відходів.
43. Нормативні і питомі викиди.
44. Субсидії. Система обов'язкової відповідальності.
45. Податкові пільги. Система ліцензій, купівля-продаж прав на забруднення.
46. Податки за забруднення.
47. Податки за екологічно шкідливу для споживачів продукцію.
48. Плата за повернуті викиди і технологічні премії за використання природозберігаючих технологій.
49. Основне призначення платежів.

50. Економічний зміст базової ставки.
51. Розрахунок збору за викиди стаціонарними та пересувними джерелами забруднення атмосферного повітря.
52. Розрахунок збору за забруднення поверхневих вод та розміщення відходів.
53. Міжнародне співробітництво у галузі оподаткування природокористування і охорони навколишнього природного середовища
54. Узагальнення податкових практик та досвіду зарубіжних країн у сфері природокористування і охорони довкілля та можливості його застосування в Україні.
55. Міжнародне співробітництво України щодо податкового стимулювання охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.
56. Міжнародні конференції як стимулюючий поштовх до міжнародного співробітництва з питань екологічного оподаткування та охорони довкілля.
57. Роль міжнародних неурядових організацій у багатосторонньому співробітництві з питань податкового стимулювання раціонального використання природних ресурсів
58. Роль міжнародних неурядових організацій у багатосторонньому співробітництві з питань податкового стимулювання раціонального використання природних ресурсів
59. Узагальнення податкових практик та досвіду зарубіжних країн у сфері природокористування і охорони довкілля та можливості його застосування в Україні.

Міжнародне співробітництво України щодо податкового стимулювання охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Економічна оцінка об'єктів оподаткування - природних ресурсів
2. Виникнення ренти.
3. Оцінка прибутків користувача природних ресурсів.
4. Підходи до виміру диференціальної ренти.
5. Монопольна рента.
6. Оцінка природних ресурсів.
7. Врахування часу і ціни природних ресурсів.
8. Сутність та виникнення ренти.
9. Форми виникнення ренти (диференціальна рента і та диференціальна рента ii).
10. Ринкові методи оцінки природних ресурсів.
11. Сутність ренти.
12. Форма виникнення ренти.
13. Монопольна рента: сутність, економічний зміст та порядок справляння.
14. Теорія виснаження природних ресурсів.
15. Відновлювані та не відновлювані ресурси як об'єкти оподаткування
16. Загальні положення економіки природних ресурсів.
17. Фактори, що впливають на процеси виснаження сировинної бази, формування стратегії використання не відновлюваних ресурсів в умовах невизначеності співвідношення переробної і видобувної промисловості з точки зору можливостей оподаткування.
18. Проблеми економіки не відновлюваних (мінерально-сировинних) ресурсів України.
19. Загальні положення економіки природних ресурсів.
20. Питання власності на природні ресурси – об'єкти оподаткування при визначенні платника екологічних податків
21. Питання власності на природні ресурси.
22. Права власності на надра.
23. Проблема власності на природні ресурси на поверхні землі і власності на надра.

24. Особливості акумуляції прибутків при експлуатації природних ресурсів.
25. Система оподаткування в мінерально-сировинному секторі.
26. Угоди про розподіл продукції.
27. Еколого-економічні проблеми реабілітації територій інтенсивного використання надр.
28. Проблеми державного управління використання природних ресурсів і охорони довкілля
29. Юридичні гарантії права природокористування.
30. Загальна характеристика підстав виникнення, зміни та припинення права природокористування.
31. Специфіка правового регулювання використання природних ресурсів на праві власності та на праві користування.
32. Особливості дозвільної системи регулювання природокористування.
33. Правове регулювання виникнення права природокористування на підставі договорів.
34. Специфіка правового регулювання використання природних ресурсів на умовах оренди.
35. Права та обов'язки власників і користувачів природних об'єктів та їх ресурсів – платників податків.
36. Особливості зміни та припинення права природокористування.
37. Система оподаткування в мінерально-сировинному секторі.
38. Угоди про розподіл продукції.
39. Еколого-економічні проблеми реабілітації територій інтенсивного використання надр.
40. Проблеми державного управління використання природних ресурсів і охорони довкілля
41. Оцінка ефективності використання природних ресурсів суб'єктами оподаткування
42. Загальні засади визначення соціально-економічної ефективності природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів.
43. Види екологічної оцінки господарських та інших управлінських рішень у сфері використання природних ресурсів.
44. Екологічний аудит: поняття, об'єкти, суб'єкти.
45. Правові та організаційні особливості проведення екологічного аудиту. Правові основи екологічного страхування: поняття, види, особливості проведення
46. Принципи визначення соціально-економічної ефективності природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів.
47. Види екологічної оцінки господарських та інших управлінських рішень у сфері природокористування.
48. Сутність та порядок здійснення екологічного аудиту.
49. Екологічне страхування як спосіб зниження податкових витрат: поняття, види, особливості проведення
50. Фіскальні аспекти використання природних ресурсів суб'єктами оподаткування
51. Соціально-економічна ефективність природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів.
52. Екологічна оцінка господарських та інших управлінських рішень у сфері використання природних ресурсів.
53. Екологічний аудит: поняття, об'єкти, суб'єкти.
54. Правові та організаційні особливості проведення екологічного аудиту. Правові основи екологічного страхування: поняття, види, особливості проведення
55. Специфіка екологічного оподаткування суб'єктів господарювання
56. Податкові засади платності природокористування
57. Види плати за спеціальне природокористування та порядок її справляння.
58. Особливості рентної плати за спеціальне використання природних ресурсів.
59. Специфіка зборів у сфері використання окремих природних ресурсів.
60. Платежі у сфері охорони довкілля.
61. Правове регулювання сплати екологічного податку.

62. Суб'єкти та об'єкти оподаткування.
63. Порядок справляння плати за спеціальне природокористування.
64. Особливості рентної плати за спеціальне використання природних ресурсів.
65. Специфіка зборів у сфері використання окремих природних ресурсів.
66. Платежі у сфері охорони довкілля.
67. Розподіл коштів, що надходять з природоресурсних платежів та екологічного податку
68. Специфіка зборів у сфері використання окремих природних ресурсів.
69. Платежі у сфері охорони довкілля.
70. Правове регулювання сплати екологічного податку.
71. Суб'єкти та об'єкти оподаткування.
72. Ліміти використання природних ресурсів та скидів забруднюючих речовин як складові податкового регулювання
73. Поняття лімітів у сфері природокористування та охорони довкілля.
74. Види лімітів використання природних ресурсів.
75. Порядок встановлення лімітів на використання окремих природних ресурсів та скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище.
76. Особливості встановлення лімітів у сфері природокористування.
77. Види лімітів та особливості їх визначення.
78. Сутність та значення процесу лімітування використання природних ресурсів.
79. Проблема вичерпності природних ресурсів та лімітування.
80. Державна політика у сфері встановлення лімітів використання природних ресурсів
81. Податкові інструменти екологічного оподаткування
82. Економічні нормативи при забрудненні навколишнього середовища.
83. Плата за забруднення.
84. Платежі і податки за забруднення.
85. Фінансові норми, нормативи під час використання природних ресурсів.
86. Фінансові санкції і штрафи за екологічні порушення.
87. Нормативні і питомі викиди.
88. Субсидії. Система обов'язкової відповідальності.
89. Податкові пільги. Система ліцензій, купівля-продаж прав на забруднення.
90. Створення системи пільг, спрямованих на розвиток еколого- безпечних виробництв.
91. Гнучкі екологічні податки на продукт
92. Основне призначення платежів.
93. Джерела платежів.
94. Економічний зміст базової ставки.
95. Розрахунок збору за викиди стаціонарними та пересувними джерелами забруднення атмосферного повітря.
96. Розрахунок збору за забруднення поверхневих водойм та розміщення відходів.
97. Нормативні і питомі викиди.
98. Субсидії. Система обов'язкової відповідальності.
99. Податкові пільги. Система ліцензій, купівля-продаж прав на забруднення.
100. Податки за забруднення.
101. Податки за екологічно шкідливу для споживачів продукцію.
102. Плата за повернуті викиди і технологічні премії за використання природозберігаючих технологій.
103. Основне призначення платежів.
104. Економічний зміст базової ставки.
105. Розрахунок збору за викиди стаціонарними та пересувними джерелами забруднення атмосферного повітря.

106.Розрахунок збору за забруднення поверхневих водойм та розміщення відходів.

107.Міжнародне співробітництво у галузі оподаткування природокористування і охорони навколишнього природного середовища

108.Узагальнення податкових практик та досвіду зарубіжних країн у сфері природокористування і охорони довкілля та можливості його застосування в Україні.

109.Міжнародне співробітництво України щодо податкового стимулювання охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.

110.Міжнародні конференції як стимулюючий поштовх до міжнародного співробітництва з питань екологічного оподаткування та охорони довкілля.

111.Роль міжнародних неурядових організацій у багатосторонньому співробітництві з питань податкового стимулювання раціонального використання природних ресурсів

112.Роль міжнародних неурядових організацій у багатосторонньому співробітництві з питань податкового стимулювання раціонального використання природних ресурсів

113.Узагальнення податкових практик та досвіду зарубіжних країн у сфері природокористування і охорони довкілля та можливості його застосування в Україні.

114.Міжнародне співробітництво України щодо податкового стимулювання охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

7.1. Основна:

1. Шевчук В.Я., Саталкін Ю.М., Білявський Г.О. Екологічне управління та ін. К.: Либідь, 2014. 432 с.
2. Мельник Л. Г. Екологічна економіка. Суми : ВТД "Університетська книга", 2012. 348 с.
3. Сафранов Т. А. Екологічні основи природокористування. Львів : Новий Світ. 2010, 2014. 248 с.
4. Царенко О.М., Нєсєтов О.О., Кадацький М.О. Основи екології та економіка природокористування. Курс лекцій: навчальний посібник. Суми: Вид. "Університетська книга", 2011. 326 с.
5. Бондаря О.І., Рудька Г.І. Екологічна безпека та охорона навколишнього середовища: підручник. К. : Вид. ПП "ЕКМО" ; Х.: ТОВ "Укртехнологія", 2014. 424 с.
6. В.Ф. Семенова, О. Л. Михайлик. Екологічний менеджмент: навчальний посібник. К. Центр навчальної літератури, 2014. 408 с
7. Принципи етики Центральної Палати податкових консультантів Польщі. URL: <https://krdp.pl/files/strony/1541.pdf>.
8. Ткачик Ф.П. Податкове консультування. Навчальний посібник / Ф.П. Ткачик – Тернопіль: Вектор, 2015. 252 с.

7.2. Допоміжна:

9. Бабич А.С., Авраменко Н.Л. Ефективність встановлених ставок податку за одиницю забруднень в Україні і світі. Молодий вчений: науковий журнал. 2015. № 12 (27). Ч. 1. С. 91-95.
10. Драган І.В. Інформаційне забезпечення державного управління раціональним використанням природно-ресурсного потенціалу. Наукові праці. Державне управління. 2014. Вип. 230. Т. 242. С. 44-50.
11. Економіка природокористування: стан, проблеми, перспективи: Збірник наукових праць за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної Інтернетконференції (м. Ірпінь, 13 – 20 березня 2017 р.). Ірпінь: УДФСУ, 2017. 254 с.
12. Краснова М.В. Проблеми правового регулювання використання та охорони (збереження) природно-ресурсного потенціалу України. Правове забезпечення економічного розвитку та екологічної безпеки суспільства: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 50-й річниці Донецького національного університету, 14 – 15 травня 2015 р., Вінниця, 2015. 327 с.
13. Романенко В.В. Зарубіжний досвід екологічного оподаткування: ефективні підходи, доцільні в Україні. Екологічне оподаткування: збірник наукових праць за результатами науково-практичних заходів. 2013. С. 87-89.

7.3. Інформаційні ресурси Інтернет:

14. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>.
15. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
16. Офіційний веб-сайт Державної установи «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». URL: http://ecos.kiev.ua/science/international_relations/.
18. Офіційний веб-сайт Інституту агроекології і природокористування НААН. URL: <http://www.agroeco.org.ua/index.php/ua/>.
19. Офіційний веб-сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України URL: <http://www.menr.gov.ua>.
20. Офіційний веб-сайт Науково-дослідного інституту сталого розвитку та природокористування. URL: <http://ndisgr.ucoz.ua/>.
21. Офіційний веб-сайт Державної екологічної Інспекції України. URL: <http://dei.gov.ua>.

7.4. Міжнародні видання:

22. Prokopenko Iryna, Ivanyshyna Olha. Main directions of transformation of the tax consulting system in Ukraine based on the EU experience. ACTA STING, 2/2021, vol. 10, ISSN 1805-6873. URL: https://www.sting.cz/acta_sting/
23. Anthony R.N. The Management Control Function. Boston, Harvard Business School Press, 1988, 216 p.
24. Elmashev O.K. Upravlencheskoe konsul'tirovanie: voprosy teorii i praktiki [Management consultancy: Issues of theory and practice]. Izhevsk, Udmurtiya Publ., 1989, 240 p. Greiner L.E., Metzger R.O. Consulting to Management. Englewood Cliffs, NJ, Prentice Hall, 1983.
25. EU Tax Policy Report. January – June 2019. URL: <http://taxadviserseurope.org/wp-content/uploads/2019/07/CFE-EU-Tax-Policy-Report-Semester-I-2019.pdf>
26. Greiner L.E. Patterns of Organization Change. URL: <https://hbr.org/1967/05/patterns-oforganization-change..>
27. Jackson J.H. The Controller: His Functions and Organization. Cambridge, Mass, 1949.
28. Steele F. Consulting for Organizational Change. Amherst, MA, University of Massachusetts Press, 1975, 202 p.
29. Wilkinson J.W., Barcus S. Handbook of Management Consulting Services. San Francisco, CA, McGraw-Hill, 1995.